

OBSAH

PŘEDMLUVA	6
ÚVODEM	8
1. PŘEDMĚT PEDAGOGICKÉ PSYCHOLOGIE.....	10
1.1. DEFINICE OBORU.....	10
1.2. VZTAH K JINÝM OBORŮM.....	10
1.3. DÉJINY OBORU.....	12
LITERATURA.....	14
2. METODOLOGIE PEDAGOGICKÉ PSYCHOLOGIE	15
2.1. ROZDĚLENÍ METOD	15
2.2. DIAGNOSTIKA A DIAGNÓZA	16
2.3. NÁSTROJE PSYCHOLOGICKÉ DIAGNOSTIKY (VÝBĚR).....	16
2.3.1. <i>Hightowerova posuzovací stupnice učitel - žák</i>	17
2.3.2. <i>Engelmayerův milieusociogram (EMS)</i>	17
2.3.3. <i>'Diagnostický klíč' Stanislava Langer</i> a.....	18
Seznam základních znaků pro diagnostický klíč.....	23
2.3.4. <i>Dotazník autoevaluace studentova studijního stylu</i>	24
LITERATURA.....	27
3. PSYCHOLOGIE UČENÍ.....	28
3.1. TEORIE UČENÍ	28
3.1.1. <i>Asocianistická teorie učení</i>	28
3.1.2. <i>Pragmaticky orientovaná teorie učení</i>	29
3.1.3. <i>Tvarově psychologická (gestaltistická) teorie učení</i>	29
3.1.4. <i>Teorie učení na základě klasického podmiňování - reflexologie a reaktologie</i>	30
3.1.5. <i>Behavioristická 'S-R' teorie učení</i>	31
3.1.6. <i>Kontiguitní teorie učení E. R. Guthrie</i> ho.....	31
3.1.7. <i>'S-O-R' teorie učení podle E. C. Tolmana</i>	31
3.1.8. <i>Teorie učení na základě instrumentálního podmiňování Edwarda L. Thorndika</i>	32
3.1.9. <i>Teorie učení programováním</i>	33
3.1.10. <i>Deduktivně hypotetická teorie učení</i>	33
3.1.11. <i>Dvoufaktorová teorie učení</i>	34
3.1.12. <i>Teorie učení 'z místa'</i>	34
3.1.13. <i>Teorie učení jako proces osvojování pojmů</i>	34
3.1.14. <i>Teorie učení založená na řešení problému</i>	36
3.1.15. <i>Teorie učení nahlížející učení jako osvojování algoritmů</i>	36
3.1.16. <i>Teorie učení jako utváření rozumových operací</i>	36
3.2. DRUHY UČENÍ.....	39
3.3. ZÁKONY UČENÍ	40

3.4. PODMÍNKY PROCESU UČENÍ	40
3.5. VÝSLEDKY UČENÍ	42
3.5.1. <i>Vědomosti</i>	42
3.5.2. <i>Dovednosti</i>	43
3.5.3. <i>Návyky, zvyky, zlozvyky</i>	44
4. TVOŘIVOST VE VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍM PROCESU	45
4.1. POJEM TVOŘIVOSTI	45
4.2. ETAPY TVOŘIVÉ ČINNOSTI	46
4.3. FAKTORY A ÚROVNĚ TVOŘIVOSTI	47
4.4. TVOŘIVOST U DĚTÍ PŘEDŠKOLNÍHO A ŠKOLNÍHO VĚKU	48
4.5. EDUKACE TALENTOVANÝCH JEDINCŮ	49
LITERATURA	51
5. PSYCHOLOGIE VÝCHOVY	52
5.1. PŘEDMĚT PSYCHOLOGIE VÝCHOVY	52
5.2. PSYCHOLOGICKÉ ASPEKTY METOD VÝCHOVNĚHO PŮSOBENÍ	52
5.2.1. <i>Metoda klarifikace (objasňování)</i>	52
5.2.2. <i>Metoda persuaze (přesvědčování)</i>	53
5.2.3. <i>Metoda exemplifikace (příkladování)</i>	55
5.2.4. <i>Metoda exercitace (výchovného cvičení)</i>	55
Literatura	56
5.3. VÝCHOVNĚ PROBLÉMOVÉ CHOVÁNÍ	56
5.3.1. <i>Poruchy chování</i>	56
5.3.2. <i>Kondicionální, kauzální a funkcionální analýza problémového chování</i>	58
5.4. SOUČASNÉ PROBLÉMY PSYCHOLOGIE VÝCHOVY	59
5.4.1. <i>Indoktrinace: prostředky a důsledky</i>	59
5.4.1.1. Stanovisko J. L. Fischera	60
5.4.2. <i>Osobnost učitele</i>	62
5.4.3. <i>Maladjustace učitele</i>	67
5.4.4. <i>Osobnost žáka</i>	68
5.4.5. <i>Maladjustace žáka</i>	68
5.5. VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ CÍLE - BLOOMOVA TAXONOMIE	69
5.6. VÝCHOVNĚ CÍLE A STADIA PSYCHICKÉHO VÝVOJE	71
5.6.1. <i>Konceptuální úroveň a model ATI podle Hunta</i>	71
5.6.2. <i>Plánování výuky podle Hunterové</i>	73
LITERATURA	74
6. PSYCHOLOGIE VYUČOVÁNÍ	76
6.1. PŘEDMĚT A ÚKOLY	76
6.2. VYUČOVÁNÍ	77
6.2.1. <i>Psychologické koncepte vyučovacího procesu v evropské tradici</i>	77
6.2.2. <i>Psychologické modely vyučovacího procesu v americké tradici</i>	78

6.2.3. Efektivnost a výsledky vyučovacího procesu.....	80
6.2.3.1. Subjektivní činitelé.....	80
6.2.3.2. Objektivní činitelé.....	80
6.2.3.3. Walbergův výzkum úspěšného vyučování.....	80
6.2.3.4. Učitelova efektivnost vyučování.....	82
6.2.4. Neverbální chování ve vyučování.....	83
6.2.4.1. Gallowayův systém neverbálního chování.....	83
6.2.4.2. Komunikování očekací.....	84
6.2.4.3. Entuziasmus.....	84
6.3. INTERPERSONÁLNÍ VZTAHY VE ŠKOLE A ŠKOLNÍ TŘÍDĚ.....	85
6.3.1. Společenské klima ve škole a školní třídě.....	85
6.3.2. Andersonovy typy učitelova chování.....	86
6.3.3. Andersonův I-D kvocient chování (IDQ).....	87
6.3.4. Vztahy mezi učitelem a žáky ve škole.....	88
6.3.5. Konceptuální úroveň učitele.....	89
6.4. KROKY PROGRAMU ZMĚNY DIREKTIVNÍHO STYLU VYUČOVÁNÍ.....	92
7. PSYCHOHYGIENICKÉ ASPEKTY EDUKAČNÍHO PROCESU.....	94
7.1. DUŠEVNÍ (MENTÁLNÍ) HYGIENA.....	94
7.1.1. Norma a normalita.....	95
7.1.2. Duševní zdraví.....	98
7.1.3. Duševní rovnováha.....	99
7.2. DUŠEVNÍ HYGIENA VE VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍM PROCESU.....	101
7.2.1. Psychická výkonnost.....	101
7.2.2. Únava, odpočinek, zátěž a přetěžování.....	102
7.2.3. Tréma a psychohygienické aspekty zkoušky ve škole.....	104
7.2.4. Duševní hygiena a fyzikální podmínky školního prostředí.....	107
7.3. DUŠEVNÍ HYGIENA A SEBEVÝCHOVA.....	108
LITERATURA.....	108
SHRNUTÍ.....	109
LITERATURA.....	110
PŘÍLOHA.....	112
CARL R. ROGERS: MANIFEST HUMANISTICKÉ PSYCHOLOGIE.....	112